

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Elementy metodologii filozofii (w) (Wykład), PG_00176477						
Kierunek studiów	Filozofia (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2025/2026		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	1	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	2	Liczba punktów ECTS			2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			egzamin		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Nauk Społecznych -> Instytut Filozofii -> Zakład Metafizyki, Filozofii Religii i Filozofii Współczesne						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Marek Pepliński				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		0.0		20.0	50
Cel przedmiotu	Zapoznanie osoby studiującej z problematyką metodologii filozofii. Przygotowanie studenta do rozumienia filozofii, jej złożoności i uwarunkowań, ważniejszych koncepcji filozofowania - makrometody, wymiarów poznawczego, praktycznego, indywidualnego i społecznego, relacji do nauk szczegółowych, światopoglądu i ideologii. Poznanie specyfiki samej filozofii, rodzajów filozofowania, jak i poszczególnych metod filozoficznych oraz ich możliwości.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FILOZL3_W05] Ma uporządkowaną znajomość i rozumie główne kierunki w obrębie bloków subdyscyplin filozoficznych: 1) logika, metafizyka, epistemologia, filozofia umysłu lub 2) etyka, filozofia polityki, filozofia społeczna lub 3) estetyka, filozofia kultury	[6567] [FILOZL3_W05] Ma uporządkowaną znajomość i rozumie główne kierunki w obrębie bloków subdyscyplin filozoficznych: 1) logika, metafizyka, epistemologia, filozofia umysłu lub 2) etyka, filozofia polityki, filozofia społeczna lub 3) estetyka, filozofia kultury	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[FILOZL3_W04] Zna zależności między głównymi subdyscyplinami filozoficznymi	[6566] [FILOZL3_W04] Zna zależności między głównymi subdyscyplinami filozoficznymi.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[FILOZL3_K01] Ma świadomość zakresu posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego	[7154] [FILOZL3_K01] Ma świadomość zakresu posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FILOZL3_U04] Czyta i interpretuje tekst filozoficzny	[6602] [FILOZL3_U04] Czyta i interpretuje tekst filozoficzny	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FILOZL3_U05] Poprawnie stosuje poznaną terminologię filozoficzną	[6603] [FILOZL3_U05] Poprawnie stosuje poznaną terminologię filozoficzną	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FILOZL3_U07] Analizuje argumenty filozoficzne, identyfikuje ich kluczowe tezy i założenia	[6605] [FILOZL3_U07] Analizuje argumenty filozoficzne, identyfikuje ich kluczowe tezy i założenia	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FILOZL3_K03] Na podstawie twórczej analizy nowych sytuacji i problemów samodzielnie formułuje propozycje ich rozwiązania	[6703] [FILOZL3_K03] Na podstawie twórczej analizy nowych sytuacji i problemów samodzielnie formułuje propozycje ich rozwiązania	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FILOZL3_K02] Jest otwarty na nowe idee i gotów do zmiany opinii w świetle dostępnych danych i argumentów	[6702] [FILOZL3_K02] Jest otwarty na nowe idee i gotów do zmiany opinii w świetle dostępnych danych i argumentów	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FILOZL3_W09] Zna podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla jednego z bloków głównych subdyscyplin filozoficznych: 1) logika, metafizyka, epistemologia, filozofia umysłu lub 2) etyka, filozofia polityki, filozofia społeczna, lub 3) estetyka, filozofia kultury	6591] [FILOZL3_W09] Zna podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla jednego z bloków głównych subdyscyplin filozoficznych: 1) logika, metafizyka, epistemologia, filozofia umysłu lub 2) etyka, filozofia polityki, filozofia społeczna, lub 3) estetyka, filozofia kultury	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[FILOZL3_W02] Zna zaawansowaną terminologię filozoficzną w języku polskim.	[7188] [FILOZL3_W02] Zna zaawansowaną terminologię filozoficzną w języku polskim w zakresie metodologii filozofii.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja

Treści przedmiotu	Problematyka metodologii filozofii w szerokim i wąskim ujęciu. Metodologia filozofii a metafilozofia. Podstawowe pojęcia niezbędne do wyznaczenia makrometody filozofowania danego filozofa. Problematyka argumentacji filozoficznej, jej rzetelności i oceny jej wartości. • Problem niezgody. • Pojęcie rozstrzygalności w aplikacji do argumentacji i problematyki filozoficznej. Główne koncepcje filozofowania. Osobliwości metodologiczne różnych typów nauk. Miejsce filozofii w klasyfikacji nauk przy uwzględnieniu różnych koncepcji filozofowania. Problem autonomii filozofii oraz celów filozofowania. • Relacja filozofii do nauk szczegółowych, światopoglądu, ideologii, religii, sposobu życia. • Filozofia jako teoria, jako nauka, oraz jako praktyka. Podziały, natura i specyfika metod filozoficznych. (Kamiński, Stępień, Herbut) Metody filozofowania w filozofii analitycznej i fenomenologii.		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Formalne warunki dotyczące obecności. Z powodów respektowania ECTS warunkiem UNIEMOŻLIWIAJĄCYM kwalifikację (przystąpienie do egzaminu / zaliczenie) jest nieobecność na zajęciach w wymiarze 7 i więcej dla 15 zajęć. Jest to niezależne od tego, czy nieobecności te mają przyczynę w chorobie czy zdarzeniu losowym. W szczególnych wypadkach Prowadzący zostawia sobie prawo do wyznaczenia sposobu odpracowania nieobecności. Obecność na wykładach jest sprawdzana. Nieusprawiedliwiona nieobecność na czterech i więcej wykładach skutkuje automatycznie obniżeniem rezultatu kwalifikacji o wartość 1/2 lub 1. (Dla 15, 4 nieobecności = -1/2; 5-6 = -1.) Obecność na ćwiczeniach jest obowiązkowa jest sprawdzana. Nieobecność na trzech i więcej ćwiczeniach skutkuje automatycznie obniżeniem rezultatu kwalifikacji o wartość 1/2 lub 1 (Dla 15, 4 nieobecności = -1/2; 5-6 = -1.)		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Egzamin ustny lub pisemny 15-45 minut	51.0%	100.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	
		I. - Bocheński J., Współczesne metody myślenia, Poznań 1992. Brożek A., Antyirracjonalizm. Metody filozoficzne w Szkole Lwowsko-Warszawskiej, Warszawa 2020. - Brożek A., Chybińska A., Fenomen Szkoły Lwowsko-Warszawskiej, Lublin 2016. - Brożek A., O pytaniach filozoficznych i ich rozstrzygalności, <i>Studia Philosophiae Christianae</i> 45 (2009), 1, 7-25. Herbut J., Elementy metodologii filozofii, Lublin 2004. - Judycki S., Czy istnieją rozstrzygające argumenty filozoficzne?, w: "Internetowe Czasopismo Filozoficzne Diametros" www.diametros.iphils.uj.edu.pl 2 (2004), s. 39-56. Sokolowski R., Wprowadzenie do fenomenologii, Kraków 2012. - Stępień A. B., Wstęp do filozofii, Lublin 1994. Szubka, T., Filozofia analityczna. Koncepcje, metody, ograniczenia, Wrocław 2009. II. Wybrane pozycje i fragmenty poniższych tekstów. - Czeżowski Tadeusz, Odczyty filozoficzne, Towarzystwo Naukowe w Toruniu, Toruń 1960. - Henry M., O fenomenologii, Warszawa 2007. - Grondin Jean, Wprowadzenie do hermeneutyki filozoficznej, Kraków 2007 - Ingarden R., Wstęp do fenomenologii Husserla, Warszawa 1974, 145-215. - Ingarden R., Z badań nad filozofią współczesną, Warszawa 1963, 550-622. - Kamiński S., Filozofia i metoda, Lublin 1989. - Kamiński S., Jak filozofować?, Lublin 1989. - Nelson L., O sztuce filozofowania, Kraków 1994. - Półtawski S., Po co filozofować?, Warszawa 2011. - Stępień A. B. i Tadeusz Szubka (red.), <i>Studia metafizyczne</i>, t. I, Lublin 1993. - Strawson Peter, Różne koncepcje filozofii analitycznej, Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, <i>Roczniki Filozoficzne</i>, XXXIV/1986, s. 83-119, przekł. Tadeusz Szubka. - Torzewski Wojciech, Hermeneutyka jako filozofia dziejowości, Bydgoszcz 2012. - Waligóra M., Wstęp do fenomenologii, Kraków 2013. Na egzaminie obowiązuje znajomość lektur omawianych na ćwiczeniach.

	Uzupełniająca lista lektur	I. 1. Chenu M-D., Wstęp do filozofii św. Tomasza z Akwinu, Kęty 2001. 2. Domański Juliusz, Scholastyczne i humanistyczne pojęcie filozofii, wydanie drugie, poprawione i uzupełnione, Wydawnictwo Antyk, Kęty 2005 3. Husserl E., Badania logiczne I, II/I, II/II, Warszawa 2006, 2000. 4. Nelson L., Metoda krytyczna i stosunek psychologii do filozofii, w: tenże, O sztuce filozofowania, Kraków 1994, s. 43-113. 5. Nelson L., O sztuce filozofowania, w: tenże, O sztuce filozofowania, Kraków 1994, s. 15-41. 6. Przyłębski A, red., Uniwersalny wymiar hermeneutyki, Poznań 1997. 7. Strawson Peter, Analiza i metafizyka: wstęp do filozofii, Wydawnictwo Znak, Kraków 1994, przekł. Adam Grobler. 8. Szubka T., (red.), Metafizyka w filozofii analitycznej, Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin 1996. 9. Szulakiewicz M., Od transcendentalizmu do hermeneutyki, Rzeszów 1998. II. 1. Davidson Donald, Eseje o prawdzie, języku i umyśle, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1992, przekł. Barbara Stanosz. 2. Dummett Michael, Logiczna podstawa metafizyki, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1998, przekł. Wojciech Sady. 3. Frege Gottlob, Pisma semantyczne, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1977, przekł. Bogusław Wolniewicz. 4. Gellner Ernest, Słowa i rzecz, czyli nie pozbawiona analizy krytyka filozofii lingwistycznej, Książka i Wiedza 1984, przekład Teresa Hołówka. 5. Gutowski Piotr i Tadeusz Szubka (red.), Filozofia brytyjska u schyłku XX wieku, Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin 1998. 6. Hempoliński Michał, Brytyjska filozofia analityczna, Wiedza Powszechna, Warszawa 1974. 7. Hintikka Jaakko, Eseje logiczno-filozoficzne, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1992, przekł. Adam Grobler. 8. Husserl E., Idee czystej filozofii i fenomenologicznej filozofii, Warszawa 1967. 9. Kamiński Stanisław, Nauka i metoda, Lublin 1992. 10. Marciszewski W., Mała encyklopedia logiki, Wrocław 1988 11. Moustakas Clark, Fenomenologiczne metody badań, Białystok 2001. 12. Pelc Jerzy, Wstęp do semiotyki, Warszawa 1984. 13. Rosnerowa H., Jedność filozofii i wielość języków, Warszawa 1975 14. Stanisław Kamiński, Argumentacja filozoficzna w ujęciu analityków [w:] Kamiński Stanisław, Filozofia i metoda, Towarzystwo Naukowe KUL, Lublin, 1993, s. 133-150. 15. Strawson Peter, Indywidua. Próba metafizyki opisowej, Instytut Wydawniczy PAX, Warszawa 1980, przekł. Bohdan Chwedeńczuk. 16. Szubka Tadeusz, Metafizyka analityczna P.F. Strawsona, Redakcja Wydawnictw Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin 1995.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania		
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	